ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.12.2018 г.
COM(2018) 856 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

ВТОРИ ДОКЛАД ПО МЕХАНИЗМА ЗА СУСПЕНДИРАНЕ НА ВИЗИТЕ

{SWD(2018) 496 final}

I. Въведение

Безвизовият режим носи значителни ползи за гражданите и укрепва социалните, културните и икономическите връзки между ЕС и неговите партньори. В същото време безвизовият режим е свързан и с отговорности за запазване на постигнатия напредък в рамките на диалога за либерализиране на визовия режим и гарантиране на доброто управление на миграцията и сигурна среда, включително чрез визова политика, която е в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

Настоящият **втори доклад по механизма за суспендиране на визите** произтича от задължението на Комисията да наблюдава непрекъснатото изпълнение на изискванията за либерализиране на визовия режим от трети държави и да докладва най-малко веднъж годишно[1] по тези въпроси на Европейския парламент и на Съвета. Периодът, който се оценява, започва от датата на приемане на първия доклад по механизма за суспендиране на визите[2] през декември 2017 г. Що се отнася до географския обхват, докладът ще продължи да обхваща онези държави, които са приключили успешно диалога за либерализиране на визовия режим. Настоящият доклад продължава да бъде насочен към специфични области,[3] в които са необходими по-нататъшни действия за гарантиране на устойчивостта на постигнатия напредък. Следователно, както при първия доклад по механизма за суспендиране на визите, в настоящия доклад не са обхванати референтни показатели със стабилни резултати от изпълнението.

Статистическата част от настоящия доклад обхваща 26 държави — членки на ЕС, които прилагат Регламент (ЕС) 2018/1806, и четирите държави, асоциирани към Шенген (наречени по-нататък „Шенгенско+ пространство“)[4]. Оценката на специфичните области се основава главно на информация, предоставена на Евростат[5] от държавите от

---

1 В съответствие с член 8, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 39).

2 COM(2017) 815 final.

3 Както и миналата година, специфичните области са определени съгласно съответните планове за действие за либерализиране на визовия режим за всяка държава. В настоящия доклад вниманието е насочено към следните специфични области: Албания (незаконна миграция, правоприлагане, изпиране на пари), бившата югославска република Македония (незаконна миграция, организирана престъпност), Босна и Херцеговина (незаконна миграция, организирана престъпност, изпиране на пари), Черна гора (незаконна миграция, организирана престъпност), Сърбия (незаконна миграция, визова политика, организирана престъпност, изпиране на пари), Молдова (незаконна миграция, борба с корупцията), Грузия (незаконна миграция, организирана престъпност, борба с корупцията) и Украйна (незаконна миграция, организирана престъпност, борба с корупцията). Освен това Комисията продължава да следи отблизо прилагането на референтните показатели, свързани със сигурността на документите, както и борбата с дискриминацията и положението на уязвимите групи от населението. Относно подробния преглед на ситуацията в по-широк план в областта на вътрешните работи и правосъдието, която също е от значение за изпълнението на поетите задължения във връзка с либерализирането на визовия режим, Комисията продължава да наблюдава и докладва за държавите от Западните Балкани, чиито граждани са освободени от визи, в рамките на пакета за разширяване на ЕС , а за държавите от Източното партньорство — в рамките на изпълнението на съответните споразумения за асоцииране.

4 Белгия, България, Хърватия, Кипър, Чешката република, Дания, Германия, Естония, Гърция, Испания, Франция, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Унгария, Малта, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Финландия и Швеция, както и Швейцария, Норвегия, Лихтенщайн и Исландия.

5 Статистиките на Евростат се актуализират редовно, като органите на държавите от Шенгенското+ пространство осигуряват по-точни данни през цялото време. Като се има предвид това, статистическите данни

Шенгенското+ пространство, на информация, предоставена от агенциите на ЕС (Европол, eu-LISA, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Евроюст) и на обмена на информация между Комисията, Европейската служба за външна дейност и органите на държавите с безвизов режим. Докладът се придружава от **работен документ на службите на Комисията**, който съдържа по-подробна обща информация относно установените тенденции в специфичните области.

II. Оценка на специфичните области в съответствие с референтните показатели за либерализиране на визовия режим

II.1 Западни Балкани

Албания

Незаконна миграция, включително обратно приемане

Що се отнася до предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, между 2016 г. и 2017 г. общият брой на отказите за влизане се е увеличил с 13 % (от 30 305 на 34 310). Броят на случаите на незаконен престой също се е увеличил с около 11 % (от 33 445 случаи на незаконен престой през 2016 г. на 37 325 през 2017 г.). Според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана тенденциите за предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г. показват намаляване на броя на отказите за влизане и на незаконен престой[6]. Що се отнася до молбите за убежище, те са намалели с 32 % през първата половина на 2018 г. спрямо първата половина на 2017 г. (от 12 635 на 8 525). Процентът на признатите молби за убежище през 2017 г. е 5,19 % (което представлява увеличение в сравнение с 2016 г., когато е бил 2,12 %)[7]. Връщането и обратното приемане функционират добре, като страната бързо уважава исканията за обратно приемане от държавите членки както по отношение на свои граждани, така и за граждани на трети държави. Процентът на връщане (над 100 %[8] през 2017 г.) показва, че албански граждани, на които е било разпоредено да напуснат, реално са върнати (29 850 през 2017 г.). Този добър резултат трябва да бъде запазен.

Албания предприе действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите, за преодоляване на предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, и по-специално предизвикателствата, свързани с неоснователни молби за убежище от страна на албански граждани. Албания е постигнала добри резултати в изпълнението на плана за действие за борба с незаконната миграция, който

за предходните години (включително периода, обхванат от първия доклад по механизма за суспендиране на визите) са актуализирани със задна дата с най-новите налични данни към момента на изготвяне.

6 Въз основа на Европейската агенция за гранична и брегова охрана налични данни до средата на 2018 г. Статистическите данни от Евростат са налични само на годишна база (с изключение на данните за убежището).

7 Това означава, че за 93,78 % от подадените молби за убежище са били получени откази от съответните органи в областта на убежището. Това съответства на 24 603 молби за убежище от общо 26 235 молби за убежище, подадени от албански граждани в Шенгенското+ пространство през 2017 г.

8 Броят на подлежащите на връщане лица през дадена година се сравнява с броя на разпорежданията за връщане през същата година. Процент на връщане, по-висок от 100 %, означава, че страната ефективно преодолява изоставането от предходни години.

е съсредоточен върху оперативното сътрудничество в управлението на незаконната миграция, идентифицирането и защитата на непридружените малолетни и непълнолетни лица и борбата с документните измами. Тя също така продължи да засилва оперативното сътрудничество с държавите членки, които са засегнати в най-голяма степен от незаконната миграция. С цел да се повиши осведомеността относно правата и задълженията на безвизовия режим, албанските власти са провели кампании за повишаване на осведомеността, които са излъчени по всички национални телевизии.

Обществен ред и сигурност

Албаноезичните организирани престъпни групи обикновено са разнородни и продължават да са особено активни в широк спектър от престъпни дейности в ЕС. Тези организирани престъпни групи извършват трафик на големи количества хероин в сътрудничество с турски и албаноезични организирани престъпни групи по маршрутите на трафика. Няколко ключови места в Албания бяха източник на радикализация и набиране на терористи, но е налице спад в заминаванията на наети чуждестранни бойци терористи към зони на конфликти в Сирия и Ирак.

Албания предприе по-нататъшни стъпки за повишаване на ефективността на своите усилия за правоприлагане за борба с тежката и организираната престъпност, както е посочено в действията, които трябва да бъдат предприети в първия доклад по механизма за суспендиране на визите. Планът за действие относно мерките срещу канабиса беше приет в края на май 2018 г. Работното споразумение между Албания и Европейския център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите беше парафирано на 5 октомври 2018 г. Споразумението ще позволи предоставянето на значим експертен опит на албанските власти в борбата с наркотиците. Албания има работно споразумение с Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането и участва в програмата на ЕС в областта на правосъдието от февруари 2018 г. насам. На 1 ноември 2018 г. албанският парламент ратифицира Споразумението за връзка с Европол, което ще позволи на служител за връзка на Европол да бъде командирован в Албания в началото на 2019 г. През октомври 2018 г. беше подписано споразумение за сътрудничество между Евроюст и Албания.

Въпреки че новият закон за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, приет през 2017 г., укрепи цялостната законодателна рамка, Албания беше поставена под засилено наблюдение след приемането на доклада на Специалния комитет на експертите за оценка на мерките за борба с изпирането на пари (Moneyval)[9]. През септември 2018 г. правителството прие план за действие в отговор на препоръките на комитета Moneyval.

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. Макар да е постигнат добър напредък при изпълнението на действия за справяне с предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, необходими са допълнителни усилия за подобряването и постигането на устойчивост на резултатите. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

[9] https://rm.coe.int/moneyval-56th-plenary-report-august-2018-eng-fin/16808d593a.

- По-нататъшно укрепване на граничния контрол при пълно зачитане на основните права;
- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;
- Допълнително повишаване на ефективността на прокуратурата и на правоприлагащите мерки в борбата с организираната престъпност;
- Бързо изпълнение на препоръките в доклада на Moneyval относно мерките срещу изпирането на пари/финансирането на тероризма.

Бивша югославска република Македония

Незаконна миграция, включително обратно приемане

Що се отнася до предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, между 2016 г. и 2017 г. общият брой на отказите за влизане се е увеличил с 28 % (от 2 495 отказа през 2016 г. на 3 200 отказа през 2017 г.). Броят на случаите на незаконен престой също се е увеличил с 43 % през 2017 г. (6 555) в сравнение с 2016 г. (4 595). По отношение на тенденциите между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г., според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана се наблюдава нарастване на броя на отказите за влизане и няма увеличаване на незаконните престои. По отношение на молбите за убежище, през първата половина на 2018 г. са подадени 2 360 молби за убежище, което представлява намаляване с 39 % в сравнение с първата половина на 2017 г., когато са подадени общо 3 860 молби за убежище. Процентът на признаване на молби за убежище се запазва нисък (0,81 % през 2016 г. и 1,45 % през 2017 г.). Обратното приемане и връщането функционират добре и следва да се поддържат в бъдеще. Процентът на връщане (достигащ 130 % през 2017 г.) показва, че граждани на бившата югославска република Македония, на които е било наредено да напуснат, са върнати на практика (5 580 през 2017 г.).

Бившата югославска република Македония продължи да предприема действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите, по-специално по отношение на предизвикателствата, свързани с незаконната миграция. Граничният контрол беше засилен и бяха въведени по-строги проверки на документите. Министерството на вътрешните работи организира обучения за граничната полиция по отношение на спазването на правата на човека. Изпълнението на плановете за действие за подобряване на помощта за уязвимото население беше засилено, но са необходими допълнителни усилия за поддържане на съществуващите мерки.

Обществен ред и сигурност

Що се отнася до организираната престъпност, групите на организираната престъпност от бившата югославска република Македония се занимават с трафик и разпространение на наркотици. Някои от тях представляват разнородни престъпни групи, участващи в други форми на трафик (стоки, цигари). Бившата югославска република Македония продължава да бъде източник на трафик на археологически предмети, религиозни предмети и предмети на културата в ЕС. В граничните райони, особено с Гърция и Сърбия,са активни мрежи за контрабанда на мигранти въпреки няколко ареста през годината.

Министерството на вътрешните работи проведе операции за борба с трафика на наркотици и продължи дейностите си за борба с организираната престъпност. Създадени са национална работна група и мобилни екипи с цел предотвратяване на трафика на хора и подкрепа за ранно идентифициране на потенциални жертви. Бившата югославска република Македония и Черна гора подписаха споразумение за сътрудничество в борбата с трафика на хора. Бившата югославска република Македония е разработила своя собствена оценка на заплахите от тежката и организираната престъпност, както и такава оценка на регионално ниво заедно със Сърбия и Черна гора. Сътрудничеството в областта на правоприлагането с партньори от Западните Балкани, Италия и Словения е подобрено, както и оперативното сътрудничество с Европол. Бившата югославска република Македония е назначила прокурор за връзка, който е разположен в Евроюст от ноември 2018 г.

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. Очаква се по-нататъшно подобряване на изпълнението. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

- По-нататъшно укрепване на граничния контрол при пълно зачитане на основните права;
- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;
- Повишаване на ефективността на мерките за правоприлагане за борба с организираните престъпни мрежи, занимаващи се по-специално с трафик на наркотици, и за осигуряване на надеждни резултати;
- Ускоряване на разследванията и съдебното преследване на организираните престъпни групи, включително на занимаващите се с контрабанда на мигранти.

<u>Босна и Херцеговина</u>

Незаконна миграция, включително обратно приемане

Що се отнася до предизвикателствата, свързани с **незаконната миграция**, между 2016 г. и 2017 г. не е имало увеличаване на отказите за влизане (от 5 150 на 5 145), но броят на случаите на незаконен престой леко са е увеличил с около 13 % (от 3 645 на 4 135). По отношение на тенденциите между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г., според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана е налице нарастване на броя на отказите за влизане и няма увеличаване на незаконните престои. През първата половина на 2018 г. са подадени 1 080 молби за убежище от граждани на Босна и Херцеговина, което представлява намаление с 27 % в сравнение със същия период през 2017 г., когато са подадени общо 1 485 молби за убежище. Процентът на признаване на молби за убежище е бил 3,10 % през 2016 г., но през 2017 г. се е увеличил до 5,66 %. Решението на Босна и Херцеговина да въведе безвизов режим за пътуване за китайски граждани (решението е в сила от май 2018 г.) трябва да бъде наблюдавано отблизо. Сътрудничеството в областта на обратното приемане и връщането функционира добре. Процентът на връщане продължава да е добър (достигайки 72 % през 2017 г. с 2 680 действително върнати босненски граждани), но следва да се подобри допълнително при всички държави членки .

Босна и Херцеговина предприе действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите. Бяха изпълнени стратегията и планът за действие в областта на миграцията и убежището (2016—2020 г.). Бяха проведени информационни кампании относно правата и задълженията, произтичащи от безвизовия режим. На 15 май 2018 г. Съветът на министрите прие план за действие за извънредни мерки. Изпълнението на плана за действие е засегнато от липсата на координация между отговорните нива на управление. По-специално граничната полиция е засегната от този въпрос и има недостиг на персонал.

Обществен ред и сигурност

Що се отнася до организираната престъпност, организираните престъпни групи от Босна и Херцеговина са сред най-често докладваните за организирани престъпления срещу собственост в ЕС, както и за трафик на хора и трафик на незаконни наркотици. Освен това Босна и Херцеговина е крайна дестинация за откраднати превозни средства в държавите членки. В Босна и Херцеговина все още има значителни количества оръжие, което представлява риск в рамките на трафика на огнестрелни оръжия. Босна и Херцеговина прие нова стратегия за борба с организираната престъпност и изпълнява плана за действие за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Властите продължиха да увеличават капацитета на правоприлагащите органи в борбата с организираната престъпност и разследванията. Необходими са обаче подобрения за гарантирането на по-ефективни съдебни мерки. Изпълнението на плана за действие 2016—2019 г. относно борбата с трафика на хора продължава. През май 2017 г. бе подписано споразумение за командироване на служител за връзка в Европол. Към днешна дата Босна и Херцеговина не е определила национално звено за контакт, както е предвидено в Споразумението за оперативно сътрудничество с Европол. Босна и Херцеговина не може да изпрати своя служител за връзка в Европол, докато не съществува национално звено за контакт.

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. Очаква се по-нататъшно подобряване на изпълнението, по-специално по отношение на незаконната миграция. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

- Увеличаване на ефективното и устойчиво разпределение на достатъчно ресурси за управление на границите и по-нататъшно укрепване на граничния контрол, също така в контекста на мерките за идентифициране и регистриране, при пълно зачитане на основните права;
- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;
- Осигуряване на национално звено за контакт, както се изисква в споразумението за сътрудничество с Европол;
- Необходими са допълнителни усилия за ефективно предотвратяване и борба с организираната престъпност и изпирането на пари по координиран начин между правоприлагащите органи.

<u>Черна гора</u>

Незаконна миграция, включително обратно приемане

Що се отнася до предизвикателствата, свързани с **незаконната миграция**, между 2016 г. и 2017 г. броят на отказите за влизане се е увеличил с около 63 % (от 335 на 545), а броят на случаите на незаконен престой — с 42 % (810 през 2017 г. в сравнение с 570 през 2016 г.). Цифрите обаче остават ниски в абсолютно изражение. Според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана тенденциите между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г. показват леко увеличение на броя на отказите за влизане и на броя на незаконните престои. През първата половина на 2018 г. са подадени 330 молби за убежище от граждани на Черна гора, което представлява намаление с 38 % в сравнение със същия период на 2017 г., когато са подадени общо 530 молби за убежище. Като цяло през цялата 2017 г. са били подадени общо 970 молби за убежище в сравнение с 1 830 през 2016 г. (спад с 47 %). Процентът на признаване на молби за убежище е нисък (0,96 % през 2016 г. и 2,10 % през 2017 г.). Връщането и обратното приемане функционират добре, като страната бързо уважава исканията за обратно приемане от държавите членки както по отношение на свои граждани, така и за граждани на трети държави. Процентът на връщане (над 100 % през 2017 г.) показва, че черногорските граждани, на които е било разпоредено да напуснат ЕС, реално са върнати (820 през 2017 г.) и това трябва да продължи.

Черна гора е предприела действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите. Макар страната да не е организирала кампания в средствата за масова информация за правата и задълженията, свързани с безвизовото пътуване, през 2018 г., такава кампания е предвидена за 2019 г. През март 2018 г. правителството прие нов план за действие съгласно стратегията за реинтеграция на върнатите лица по силата на Споразумението за обратно приемане с цел подобряване на реинтеграцията на върнатите граждани. Правната рамка относно законната и незаконната миграция беше приведена в съответствие с рамката на ЕС с приемането през февруари 2018 г. на новия закон за чужденците. Законът за международната и временната закрила на чужденци влезе в сила на 1 януари 2018 г.

Черна гора прие на 22 ноември 2018 г. режим за гражданството на инвеститори. Режимът за гражданството на инвеститори трябва да бъде внимателно наблюдаван, тъй като би могъл да представлява рискове, свързани с миграцията и сигурността. Необходимо е да се извършват комплексни проверки и проверки, свързани със сигурността.

Обществен ред и сигурност

Що се отнася до **организираната престъпност**, транзитното преминаване на наркотици в ЕС през Черна гора продължава да буди тревога. Организираните престъпни групи са активни в трафика на канабис и кокаин (с преки връзки с престъпни групи в Южна Америка). Въпреки успеха на няколко инициативи, проведени от черногорските органи за ограничаване на широкото разпространение на огнестрелни оръжия, тези оръжия все още са широко разпространени. Черна гора е важна транзитна страна и потенциален източник на фалшифицирани и контрабандни цигари.

Черна гора е установила трайно сътрудничество с Европол и Интерпол. Полицейското сътрудничество с държавите — членки на ЕС, е в процес на постоянно укрепване, както се вижда от неотдавнашните съвместни полицейски операции. Сътрудничеството с Евроюст също е гладко и през 2018 г. Черна гора участва в 16 регистрирани случая на

Евроюст. От 2017 г. насам в ход са няколко разследвания по важни наказателни дела, при които изпирането на пари се преследва като самостоятелно престъпление. През юли 2018 г. Черна гора прие изменения на Закона за изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и на Закона за международните ограничителни мерки. За да се подобри борбата с трафика на хора и контрабандата на мигранти, беше създаден специализиран отдел в полицейските служби. На 20 юли 2018 г. Черна гора и бившата югославска република Македония подписаха споразумение за сътрудничество в борбата с трафика на хора. Броят на случаите на трафик на хора, които са разследвани и преследвани по съдебен ред, все още е нисък.

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. Очаква се по-нататъшно подобряване на изпълнението. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;
- Консолидиране на резултатите в областта на борбата с организираната престъпност, включително трафика на хора, трафика на наркотици, изпирането на пари и корупцията по високите етажи на властта.

Сърбия

Незаконна миграция, включително обратно приемане

Що се отнася до предизвикателствата, свързани с **незаконната миграция**, между 2016 г. и 2017 г. не е имало увеличение на отказите за влизане (от 8 070 на 7 910), въпреки че броят на незаконно пребиваващите сръбски граждани се е увеличил с 31 % между 2016 г. и 2017 г. (от 11 180 на 14 665 през 2017 г.). Според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана тенденциите между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г. показват увеличение на броя на отказите за влизане и на броя на незаконните престои. През първата половина на 2018 г. са подадени 3 460 молби за убежище от сръбски граждани, което представлява намаление с повече от 20 % в сравнение със същия период на 2017 г., когато са подадени 4 375 молби за убежище. Общият брой на молбите за убежище през 2017 г. е 8 325, което е намаление с 38 % спрямо 2016 г., когато са подадени 13 515 молби. Процентът на признаване на молби за убежище се запазва нисък (1,57 % през 2016 г. и 3,23 % през 2017 г.). Процентът на връщане (над 100 % през 2017 г.) показва, че сръбски граждани, на които е било разпоредено да напуснат ЕС, реално са върнати (7 920 през 2017 г.). Сътрудничеството със Сърбия в областта на обратното приемане и връщането на собствените ѝ граждани работи добре и следва да продължи. Въпреки това непрекъснатото неприлагане на разпоредбата за гражданите на трети държави от Споразумението за обратно приемане между ЕС и Сърбия продължава да буди безпокойство, особено по отношение на Румъния и България.

Сърбия е предприела действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите. От септември 2017 г. насам в Белград е разположено регионално лице за връзка на Европейската агенция за гранична и брегова охрана.

Комисията изрази своята загриженост по отношение на безвизовия режим, предоставен на ирански граждани от Сърбия, в своя първи доклад по механизма за суспендиране на

визите, приет през декември 2017 г. С оглед на значителния брой ирански граждани, които злоупотребяват с безвизовия режим на пътуване до Сърбия с намерението да преминат в ЕС, това решение имаше пагубно въздействие за безопасното и сигурно управление на миграцията. Наличните статистически данни показват, че от 2 септември 2017 г. до 16 октомври 2018 г. са регистрирани 46 493 ирански граждани при влизане и 33 568 ирански граждани при напускане. В този контекст Комисията отбелязва със задоволство обявяването от страна на Сърбия, че ще прекрати безвизовия статут за ирански граждани, считано от 17 октомври 2018 г. Безвизовият статут, предоставен от Сърбия на други държави, които фигурират в списъка на ЕС с държави, за които се изисква виза, продължава да бъде източник на безпокойство поради възможните рискове, свързани с миграцията и сигурността, и трябва да бъде следен отблизо. Такъв риск неотдавна беше наблюдаван по отношение на гражданите от Индия с индикации за злоупотреба с безвизовия режим на Сърбия при сходна тенденция, наблюдавана с иранските граждани. Освен това процедурата за издаване на визи следва да бъде съобразена със стандартите на визовата политика на ЕС, особено по отношение на проверките на кандидатите за виза, поради рискове, свързани с миграцията и сигурността.

Обществен ред и сигурност

По отношение на организираната престъпност гражданите на Сърбия продължават да бъдат една от най-често посочваните националности за организирани престъпления срещу собственост в ЕС, и по-специално в Белгия, Франция, Германия и Италия. Сръбските граждани продължават да бъдат едни от най-често срещаните жертви на трафик на хора, идващи от Западните Балкани. В трафика на хероин по този маршрут, както и по маршрута през Южен Кавказ участват организирани престъпни групи, състоящи се от ирански граждани. В Сърбия все още има значителни количества оръжие, което представлява риск в рамките на трафика на огнестрелни оръжия.

С цел засилване на борбата с организираната престъпност Законът за организацията и правомощията на държавните органи за преследване на организираната престъпност, тероризма и корупцията влезе в сила през март 2018 г. С цел укрепване на административния си капацитет Сърбия създаде през юни 2018 г. нов координационен орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. През март 2018 г. беше ратифицирана работна договореност между Министерството на вътрешните работи и Европейския полицейски колеж, която влезе в сила през април 2018 г. В ход е подготовката за изпращането на служител за връзка на Европол в Сърбия.

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. Очаква се по-нататъшно подобряване на изпълнението, по-специално що се отнася до предприемането на необходимите мерки за намаляване на незаконната миграция. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

- Допълнително привеждане в съответствие с визовата политика на ЕС, което е предпоставка за непрекъснатото изпълнение на референтния показател за управление на миграцията;
- По-нататъшно укрепване на граничния контрол при пълно зачитане на основните права;

- Засилване на ефективното прилагане на Споразумението за обратно приемане между ЕС и Сърбия за обратното приемане на граждани на трети държави;
- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;
- Ратифициране на споразумението за връзка на Европол възможно най-скоро, за да се даде възможност за навременно разполагане на служителя за връзка;
- Продължаване на засилените разследвания, извършвани от разузнаването с оглед на постигането на трайни добри резултати по отношение на окончателните съдебни присъди и разбиването на организираната престъпност.

II.2 Източно партньорство

Молдова

Незаконна миграция, включително обратно приемане

Що се отнася до предизвикателствата, свързани с **незаконната миграция**, между 2016 г. и 2017 г. броят на отказите за влизане се е увеличил с 56 % (от 4 660 на 7 270). Броят на случаите на незаконен престой леко се е увеличил — от 7 660 през 2016 г. на 8 785 през 2017 г. (увеличение с 15 %). Според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана тенденциите между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г. показват увеличаване на броя на отказите за влизане и значително увеличаване на случаите на незаконен престой. Що се отнася до молбите за убежище, след значителен спад с повече от 50 % между 2016 г. и 2017 г. (от 3 675 на 1 610), през първата половина на 2018 г. бяха регистрирани общо 1 665 молби, което е с 128 % по-високо в сравнение със същия период през 2017 г. (730 молби). Процентът на признаване на молби за убежище е нисък (1,48 % през 2016 г. и 1,35 % през 2017 г.). Процентът на връщане (около 83 % през 2017 г.) се е увеличил значително в сравнение с 2016 г. (около 48 %), като 3 835 молдовски граждани са били действително върнати през 2017 г. Сътрудничеството в областта на обратното приемане и връщане с Молдова работи добре и следва да продължи.

Молдова изпълнява плана за действие за периода 2016—2020 г. в рамките на Националната стратегия в областта на миграцията и убежището за периода 2011—2020 г. Молдова активизира усилията за разработване на целенасочени информационни кампании за разясняване на правата и задълженията, свързани с безвизовото пътуване. На вниманието на уязвимите категории се разработват специални информационни кампании, включително за риска от просрочване на престоя в Шенгенското+ пространство и свързаните с това санкции. През ноември 2018 г. Молдова започна режим на гражданство на инвеститорите, който трябва да бъде наблюдаван внимателно, тъй като би могъл да представлява рискове, свързани с миграцията и сигурността. Необходимо е да се извършват комплексни проверки и проверки, свързани със сигурността.

Обществен ред и сигурност

Молдовските организирани престъпни групи продължават да представляват значителна заплаха за сигурността, по-специално в Австрия, Франция, Германия, Латвия и Полша. Техните основни области на дейност обхващат престъпления срещу собственост,

незаконна търговия с тютюневи изделия, трафик на наркотици (хероин), измами с акциз, измами с разплащателни карти и изпиране на пари. По-специално рускоговорящи групи на организираната престъпност използват Молдова като транзитна страна за изпиране на пари и трансфери на пари в ЕС. Основните рискови фактори, свързани с терористична дейност, са използването на молдовската територия като транзитна зона до зони на конфликти в Близкия изток, радикализацията и извършвани от наемници дейности в Източна Украйна. Все повече нараства броят на услугите, свързани с киберпрестъпността от Молдова, и посегателствата върху банкомати, като атаки на черни кутии.

Молдова предприе някои действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите, включително приемането на ново законодателство за борба с изпирането на пари, създаването на работещи институции за борба с корупцията, разширяването на приложното поле на Агенцията за възстановяване на активи, свързани с престъпления, и провеждане на информационни кампании, свързани с безвизовото пътуване. Въпреки това продължават да съществуват значителни недостатъци в осигуряването на изпълнението на референтния показател за борба с корупцията. Приемането на пакета от закони относно фискалната реформа през юли 2018 г. предизвиква загриженост по отношение на политическата воля за борба с корупцията. Правните инициативи в пакета включват капиталова и данъчна амнистия, която преди това е била оттеглена от законодателната програма след критика от страна и на ЕС. Това също така включва т.нар. „бизнес пакет“, с който се въвежда отново „декриминализирането“ на няколко икономически престъпления.

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. В първия доклад по механизма за суспендиране на визите Комисията отбеляза, че изпълнението на референтните показатели, свързани с борбата с корупцията и мерките срещу изпирането на пари, би могло да бъде застрашено, ако не бъдат предприети незабавни действия за гарантиране на постоянно и трайно прилагане. Въпреки това някои от препоръчаните действия не са изпълнени. Необходими са незабавни действия за справяне с предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, включително по отношение на неоснователните молби за убежище от молдовски граждани. Молдова трябва също така да предприеме незабавни действия за осигуряване на изпълнението на референтния показател, свързан с борбата с корупцията. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

- Укрепване на граничния контрол при пълно зачитане на основните права;
- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;
- Укрепване на оперативното сътрудничество с цел постигане на бързо намаляване на броя на неоснователните молби за убежище, подадени от молдовски граждани в Шенгенското+ пространство;
- Привеждане на законодателството относно данъчните реформи в съответствие със стандартите на ЕС;
- Укрепване на националния орган по интегритет чрез назначаването на необходимия брой инспектори по интегритет. Гарантиране на ефективното прилагане на системата за деклариране на имущественото състояние по отношение на всички високопоставени лица;

- Увеличаване на усилията за постигане на резултати в борбата с корупцията на високо равнище, изпълнение на стратегията за възстановяване на активи и гарантиране на цялостно, безпристрастно съдебно преследване на банковата измама, възстановяването на незаконно присвоени средства и незабавното подвеждане под отговорност всички виновни.

Грузия

Интегрирано управление на границите, управление на миграцията и предоставяне на убежище

Що се отнася до предизвикателствата на незаконната миграция, между 2016 г. и 2017 г. броят на отказите за влизане се е увеличил с около 200 % (от 810 на 2 655) и е налице леко повишаване при незаконния престой между 2016 г. (5 240) и 2017 г. (5 860). Според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана тенденциите между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г. показват значително увеличаване на броя на отказите за влизане и увеличаване на незаконния престой. През първата половина на 2018 г. броят на молбите за убежище се е удвоил в сравнение със същия период на 2017 г. — 9 680 молби за убежище, подадени през първата половина на 2018 г., в сравнение с 4 770 за същия период на 2017 г. Германия и Франция са основните държави, засегнати от това увеличаване. Процентът на признаване на молби за убежище е бил 14,09 % през 2016 г. и 5,48 % през 2017 г., което показва значително намаляване. Сътрудничеството с Грузия в областта на обратното приемане и връщането работи добре и следва да продължи. Процентът на връщане (около 63 % през 2017 г.) се е увеличил в сравнение с 2016 г. (около 56 %), като 4 560 грузински граждани действително са били върнати през 2017 г.

Грузия е предприела действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите, и продължава да предприема действия за справяне с предизвикателството на неоснователните молби за убежище и за повишаване на оперативното сътрудничество с държавите членки, засегнати в най-голяма степен от незаконната миграция.
Грузия въведе важни законодателни промени в отговор на увеличаването на молбите за убежище и за предотвратяване на незаконната миграция, включително изменение на Закона за нормативните актове (което ограничи условията за промяна на фамилното име) през април 2018 г. Грузия постигна напредък в изпълнението на Стратегията за миграция 2016—2020 г. и свързания с нея план за действие. Третата вълна на финансираната от ЕС интензивна информационна кампания относно правата и задълженията по силата на безвизовия режим с конкретна насоченост към предотвратяване на злоупотребата с процедурите за предоставяне на убежище на ЕС беше стартирана през октомври 2018 г. Грузинските власти са публикували двуезичен наръчник относно законната миграция и са разработили мобилно приложение Шенген/ЕС, което позволява на грузинските граждани да изчисляват времето, прекарано в Шенгенското+ пространство, и оставащите дни за избягване на просрочване на престоя.

Обществен ред и сигурност

Организираните престъпни групи от Грузия все още са една от най-често представените националности от държави извън ЕС, участващи в тежката и организираната

престъпност в ЕС, по-специално във Франция, Гърция, Германия, Италия, Испания и Швеция. Престъпленията против собственост продължават да бъдат основното престъпление, в което участват грузинските организирани престъпни групи, като същевременно те продължават да осъществяват изпиране на приходите от престъпления. Трафикът на наркотици продължава да бъде въпрос, който е наблюдаван. През последните години грузинските органи са били успешни в разбиването на организирани престъпни групи, установени в Грузия.

Грузия е предприела действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите, и засилила сътрудничеството на международно равнище за предотвратяване и борба с организираната престъпност. Новата национална стратегия за борба с организираната престъпност за периода 2017—2020 г. и планът за действие за периода 2017—2018 г. трябва да се осъществяват своевременно и ефективно. В съответствие с препоръките от последните години полицейските реформи за полицейска дейност, основана на данни от разузнаването, и за общностна полиция напредват, както и създаването на единна система за анализ на престъпността. В ключови държави членки са командировани полицейски аташета и тече сключването на нови споразумения по въпросите на правоприлагането. По-нататъшното засилено полицейско сътрудничество с най-засегнатите държави — членки на ЕС е необходим инструмент за намаляване на влиянието на грузинските организирани престъпни групи в ЕС. През март 2018 г. бяха подписани меморандум за разбирателство за сигурни комуникационни линии и споразумение за връзка с Европол, а през септември 2018 г. беше назначен служител за връзка в Европол. Преговорите за споразумение за сътрудничество с Евроюст бяха финализирани.

Като цяло Грузия има добри резултати при прилагането на реформите за борба с корупцията, въпреки че корупцията по високите етажи на властта и по-активното участие на гражданското общество продължават да бъдат области, които се нуждаят от подобрение. Механизмът за проверка на декларациите за имущество, въведен през януари 2017 г., се прилага ефективно и ще бъде допълнително подкрепен от ЕС. Въпреки че Грузия определи отдела за европейска интеграция и сътрудничество с международни организации към Главната прокуратура за своя национална служба за възстановяване на активи през юли 2018 г., следва да бъде създадена независима служба за възстановяване на активи.

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. Въпреки че са въведени конкретни мерки за справяне с предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, са необходими допълнителни незабавни действия за справяне с тези предизвикателства, включително увеличаване на броя на неоснователните молби за убежище. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

- Укрепване на оперативното сътрудничество със засегнатите държави за постигане на бързо намаляване на броя на неоснователните молби за убежище, подадени от грузински граждани в Шенгенското+ пространство;
- Укрепване на граничния контрол при пълно зачитане на основните права;
- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;

- По-нататъшно засилване на трансграничното сътрудничество в областта на правоприлагането в борбата с грузинските организирани престъпни групи;
- Приоритетно финализиране на реформата за полицейска дейност, основани на данни от разузнаването, и на създаването на единна система за анализ на престъпността;
- По-нататъшно укрепване на рамката за борба с корупцията, включително чрез създаването на независима служба за възстановяване на активи.

Украйна

Интегрирано управление на границите, управление на миграцията и предоставяне на убежище

Що се отнася до предизвикателствата, свързани с незаконната миграция, между 2016 г. и 2017 г. отказите за влизане са се увеличили с 47 % (от 22 495 отказа на 33 105 отказа). Броят на нукраинските граждани, чийто престой е незаконен, слабо се увеличава (с 13 %) през 2017 г. (33 485) в сравнение с 2016 г. (29 570). Според данните на Европейската агенция за гранична и брегова охрана тенденциите между първата половина на 2017 г. и първата половина на 2018 г. показват значително увеличаване на броя на отказите за влизане и никакво увеличаване на незаконния престой. През първата половина на 2018 г. броят на молбите за убежище е намалял с 9 % (4 710 молби, подадени от украинци) в сравнение със същия период на 2017 г., когато са били подадени 5 280 молби. Общият брой на молбите за убежище през 2017 г. е бил 10 075, което е спад с 19 % спрямо 2016 г., когато са били подадени 12 460 молби за убежище. Процентът на признаване на молби за убежище е бил 20,41 % през 2016 г. и 16,24 % през 2017 г. Сътрудничеството в областта на обратното приемане и връщането работи добре и следва да продължи. Процентът на връщанията продължава да е стабилен (около 79 % през 2017 г.) с 25 330 украински граждани действително върнати през 2017 г.

Интегрираното управление на границите продължава да бъде предизвикателство , а междуведомственото сътрудничество все още е недостатъчно. Средносрочната оценка на настоящата стратегия за интегрирано управление на границите беше завършена и до пролетта на 2019 г. се предвижда изготвянето на нова стратегия за периода 2020—2025 г. и план за действие. Украйна проведе общонационална информационна кампания за разясняване на правата и задълженията, свързани с безвизовия режим.

Обществен ред и сигурност

Що се отнася до организираната престъпност, Украйна продължава да бъде транзитна държава за различни незаконни стоки, които се внасят контрабандно в ЕС. Украински организирани престъпни групи продължават да участват в измами с акцизи, по-специално в производството и контрабандата на незаконни тютюневи изделия в ЕС. Трябва да се обърне внимание на активни групи, осъществяващи контрабанда, управлявани от украински граждани от Турция и Гърция по маршрута през Западните Балкани. Киберпрестъпниците с украинско гражданство участват във все по-голяма степен в изключително сложни операции в нелегалното цифрово пространство.

Украйна е предприела действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите. Създаден е висш съд за борба с корупцията е създаден, но все още не функционира пълноценно. Процесът на подбор на съдиите за борба с корупцията започна и се предвижда да бъде завършен в началото на 2019 г. За подбора на съдиите за борба с корупцията беше избрана група от международни експерти (Публичен съвет от международни експерти), но тя не разполага с достатъчен достъп до информация. Системата за автоматична проверка на електронни декларации за имущественото състояние на държавните служители е създадена и софтуерът за проверка вече работи със системата, която е свързвана с повечето държавни регистри. Въпреки този напредък обаче са необходими допълнителни мерки за създаването на пълноценно функциониращa система за проверка и за ефективната обработка на изоставането при имуществените декларации. Усилията за борба с организираната престъпност бяха засилени с неотдавнашното създаване на нов отдел за борба с организираната престъпност в рамките на Националната полиция на Украйна.

Все още са налице действия, набелязани в първия доклад по механизма за суспендиране на визите, които остават неизпълнени. Украйна все още не е успяла да отмени законодателните изменения от март 2017 г., които разширяват обхвата на задължението за деклариране на имущественото състояние до активистите за борба с корупцията. Постоянните атаки срещу гражданското общество през последните години, които разобличават корупцията, са повод за загриженост. Разследването на тези атаки напредва бавно. Институциите за борба с корупцията — Национално бюро за борба с корупцията и Специализирана прокуратура за борба с корупцията — ще продължат да работят, но не са предприети действия във връзка с опасенията относно ефективността и независимостта им. Очакваната проверка на Националното бюро за борба с корупцията предизвиква загриженост поради политическото назначаване на одитори, което би могло да застраши управлението на Бюрото. Бюрото все още не е получило независим достъп до подслушването на телефонни разговори. Способността му да провежда ефективно разследване на сложни дела за корупция е възпрепятствана от непредоставянето от страна на Националната агенция за предотвратяване на корупцията на пряк и автоматизиран достъп до своята база данни с имуществени декларации, както и от съкратените срокове за наказателни разследвания (въведени през 2017 г. и съкратени още повече през септември 2018 г.).

Като цяло референтните показатели за либерализирането на визовия режим продължават да се изпълняват. В първия доклад по механизма за суспендиране на визите Комисията отбеляза, че с оглед на последните развития е необходимо да бъдат предприети незабавни действия за гарантиране на пълното прилагане и устойчивостта на минали реформи, по-специално що се отнася до референтния показател, свързан с борбата с корупцията. Въпреки това някои препоръки от първия доклад по механизма за суспендиране на визите не са изпълнени и следователно са необходими незабавни действия за гарантиране на трайното изпълнение на референтния показател, свързан с борбата с корупцията. Необходими са незабавни действия и за справяне с предизвикателствата, свързани с незаконната миграция. Необходимо е да се предприемат мерки в следните области:

- Укрепване на оперативното сътрудничество със заинтересованите страни за бързо намаляване на незаконната миграция на украински граждани към Шенгенското+ пространство;
- Продължаване на организирането на информационни кампании относно правата и задълженията при безвизово пътуване;
- Спешна отмяна на измененията, с които се разширява приложното поле на имуществените декларации за гражданското общество, и гарантиране, че гражданското общество може да изпълнява своята роля без ненужна намеса;
- Гарантиране на независимостта, ефективността и устойчивостта на институционалната рамка за борба с корупцията, включително чрез гарантиране, че Висшият съд за борба с корупцията ще започне да функционира пълноценно и бързо и че Публичният съвет от международни експерти може адекватно да изпълнява своята роля в процеса на подбор;
- Възстановяване на независимостта и надеждността на Специализираната прокуратура за борба с корупцията;
- Установяване на напълно функциониращa система за проверка на декларациите за имущество, по-специално чрез осигуряване на автоматизиран достъп до всички останали регистри и бази данни, с цел да се получат надеждни резултати от ефективно проверени декларации;
- Укрепване на капацитета на националната полиция и подобряване на сътрудничеството между правоприлагащите органи за по-нататъшна борба с организираната престъпност, по-специално престъпленията в киберпространството.

III. Заключения

В съответствие с член 8, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1806, с който се изисква Комисията да наблюдава и докладва дали продължават да се спазват изискванията за либерализиране на визовия режим от третите държави, както в първия доклад, Комисията счита, че въз основа на представения в настоящия доклад анализ и приложения работен документ на службите на Комисията изискванията за либерализиране на визовия режим за съответните държави продължават да се спазват. Настоящият доклад набелязва по-нататъшните действия, в някои случаи незабавни действия, които трябва да бъдат предприети от конкретните държави в специфни области за осигуряването на непрекъснатост на изпълнението на референтните показатели. В случай че някое от изискванията вече не се спазва, Регламентът определя процедурите за временно спиране на освобождаването от изискването за виза за гражданите на съответната трета държава. Освен това следва да се осигури продължаване на изпълнението на всички други референтни показатели.

Държавите от Западните Балкани и Източното партньорство продължават да предприемат мерки за справяне с **предизвикателствата, свързани с незаконната миграция**. Необходими са допълнителни усилия за подобряване и устойчивост на резултатите. Увеличаването на броя на **неоснователните молби за убежище** в случая с **Молдова** и **Грузия** е източник на безпокойство. Наблюдава се увеличаване на незаконната миграция от **Украйна, Сърбия** и **Босна и Херцеговина**. **Албания** предприе ефективни мерки, но все пак са необходими непрекъснати усилия за подобряване и устойчивост на резултатите. Сътрудничеството в областта на обратното приемане и връщането продължава безпрепятствено за всички държави от Западните

Балкани и Източното партньорство, като общият процент на връщанията е висок, и следва да се запази. Все още има обаче възможност за подобрения, по-специално по отношение на обратното приемане на граждани на трети държави в случая на Сърбия.

Бързото сключване на споразумения за статута с Европейската агенция за гранична и брегова охрана също ще допринесе за по-силна подкрепа за управлението на незаконната миграция, въпреки че основната отговорност за управлението на границите продължава да бъде на партньорите от Западните Балкани. Албания е първата, която подписа подобно споразумение за статут; споразуменията със Сърбия и бившата югославска република Македония бяха парафирани. Все още предстои да бъдат завършени процедурите, за да могат споразуменията с Черна гора и Босна и Херцеговина да бъдат бързо парафирани.

С цел да се осигури доброто управление на миграцията и сигурна среда като предпоставка за непрекъснатото изпълнение на референтните показатели, Комисията настоява **за гарантиране на привеждането в съответствие с визовата политика на ЕС**. Това важи особено за Сърбия.

Държавите от Западните Балкани и Източното партньорство продължават да предприемат мерки **за предотвратяване и борба с организираната престъпност.** Необходимо е обаче усилията да бъдат засилени. Организирани престъпни групи от тези държави продължават да бъдат активни в трафика на незаконни огнестрелни оръжия и различни незаконни стоки (по-специално наркотици и тютюн), престъпленията против собственост, изпирането на пари, трафика на хора, контрабандата на мигранти и киберпрестъпленията.

Първият доклад посочва, че е необходимо **Молдова** да предприеме незабавни действия за гарантиране на трайното изпълнение на референтните показатели за **борбата с корупцията и изпирането на пари**, както и устойчивостта на реформите. Въпреки че са били предприети някои действия срещу **изпирането на пари**, **Молдова** трябва да предприеме незабавни действия за гарантиране на изпълнението на референтния показател за **борбата с корупцията**. Първият доклад също така посочва незабавните действия, които трябва да бъдат предприети от **Украйна за опазване на антикорупционните мерки**, въведени с предходните реформи, и за постигане на допълнителен напредък. Въпреки че някои действия са били предприети, необходими са повече усилия за гарантиране на пълното прилагане и трайността на предходни реформи и за изпълнението на **оставащите** препоръки.

Изпълнението на референтните показатели за либерализиране на визовия режим е непрекъснато продължаващ процес. Бъдещото наблюдение ще продължи, включително чрез срещи на висши служители, както и чрез редовни срещи на подкомитета по правосъдие, свобода и сигурност и диалози между ЕС и държавите с безвизов режим, а за държавите от Западните Балкани, където е уместно, и чрез преговорите за присъединяване към ЕС.